

veka nevredno! Ali je to tisti človek, ki je gospodar narave, pa čepi v zaduhli luknji, čigar otroci so rahitični, ki svojo bedo skuša pozabiti v alkoholu, kateremu duh živinsko otopi v teh sramotnih življenjskih pogojih? Pogan, če izvzamemo slučaje krutosti, je, čeprav iz sebičnosti, svojega sužnja saj zadosno prehranil, celo obilno hranil. In danes še tega ni. Pravim samo to: Naj bi naša organizacija v ženi vzbudila in gojila zavest, da ni sužnja! Ravnotako je z ženo samico, z učiteljico, s poštarico itd. na deželi. Čuti se osamljena revica, nima pokoja, nobenega, zadovoljstva, življenje ji mine mehansko. Saj tudi ni čudno v razmerah, ki v njih živi. Dragi! Ne mečimo kamenja na katero od njih, če kaj slabega slišimo, kajti — to pravim — čudno bi včasih bilo, če bi se kaj ne zgodilo. In jaz zamorem našim učiteljicam le to svetovati, naj se oklenejo trdno naših dekliških organizacij po deželi, potem gotovo ne bojo osamljene ubožice, potem bodo zrastle z ljudstvom, mu na srce prirastle in mu neizmerno lahko koristile!

Zdaj se dela na to, da se izpremeni državljanski zakonik. Delajo se velike priprave, gre pa ob ogromni tvarini seveda težko. Po novem državljanskem zakonu dobi ženska večje pravice, kot jih je dozdaj imela. Tako bo n. pr. smela jerobinja biti. Ženska bo gotovo ljubeča jerobinja. Moški jerob, to je po navadi nekaj, na kar se človek, ki je slučajno v svoji mladosti bil v žalostnem položaju, da je imel jeroba, ne spominja ravno z veseljem. Drugače bo z žensko jerobinjo, ki bo lahko otroku druga mati. S tem bo pa, tuč, rešen velik del vprašanja zanemarjene mladine. Kaj to, če zdaj pride li konferenci skupaj par gospodov, ki so vsi zelo dostojanstveni, pa eden poroča: Ta fant je lump! S tem ni nič. Ta fant, ta fant, ta fant je ušel itd. Šele če bo ženska postala v vzgoji sirot in zanemarjene mladine po zakonu priznan sodelujoč faktor, potem bo mladinsko vprašanje šele na pravi poti in bližje uspehu. Takih ljubečih in poštivovanih žen pa nam bo samo dekliška organizacija vzgojila! Ravnotako bo po novem državljanskem zakoniku žena smela biti priča pri oporokah. Koliko socialnega gorja povzroča pri nas dejstvo, da toliko kmečkih gospodarjev umre brez oporoke. Kakšna hrana za advokate! To je žalostno znamenje, ker kaže veliko nezavednost in pomanjkanje gospodarskega smisla, in narod, kjer umira veliko posestnikov brez oporoke, gre navzdol. Tudi tu bo od sedaj imela žena upliv in če bo po organizaciji izobrazena, ga bo uporabila v socialno korist!

Omeniti moram tudi dramatične predstave. Naj si bodo diletantske, vendar kako zelo se žena izobrazila, če se za igro pripravlja! Gojimo dramatično, ne toliko za zabavo gledalcev, temveč v korist igralcem. Vse občutke prav uprizoriti, vmisiliti se v tuje mišljenje, čustva drugih nase prenesti, to je umetnost, to vzbudi in krepi v človeku čut za lepoto, kar je neizmernega vzgojevalnega pomena. Organizacija zbira, take talente! Spretnost, ki se rabi pri uprizorjanju vlog, se bo tudi drugod pokazala. Zalibog! — na našem gledališču imamo samo kruhoborce, umetnikov nobenih. In vendar, kako je naš narod tudi za to sposoben, koliko imamo talentov, kako je naš jezik živ, v stanu izražati najfinejša čustva in največjo strast!

Najvažnejša in najbolj povdarka vredna točka pa je gospodarstvo. V tem oziru ima žena tako veliko nalogo, življensko nalogo, da vse druge prekaša. Tu je pravzaprav njeno kraljestvo. Lep hlev, lepo gospodinjstvo, ljubeč domači vrt, čedna živina, kakšen občutek, kakšen vžitek! Zlasti kar se tiče živali, tovarišice človeku. Kdor naravo ljubi, mrtev kamen, klijoče rastline itd., koliko bolj mora ljubiti žival. Kako prijetno je žival negovati! Tu ne smem pozabiti naših učiteljic. Če bi se učile, recimo v počitnicah, na kakih gospodinjstvi šoli vrtnarije, mlekarstva, perutninarstva itd., vsakokrat nekaj, koliko bi jim to poleg vžitka prineslo koristi! Če bi se učiteljica tako vmisliila v potrebe ljudstva in se mu približala, pa mu ob enem kazala tudi dejansko pot do napredka, kako visoko spoštovanje in ljubezen bi si stekla pri našem ljudstvu! Organizacija tudi v tem oziru lahko veliko pomaga. Naj vzbuja v svojih članih smisel za gospodarsko delo, za umno živinorejo, za varčnost in

ka, ki preti gotovo smrt ubogemu dečku. Lenko spozna v dečku otroka svojega nasprotnika Verda. Dobro srce in krščanska ljubezen zmagata srd in sovraštvo. Pozabi na vse prizadete krivice ter steče urnih korakov rešit dečka.

V tem trenutku, ko dohiti dečka, spodrsne tudi njemu na vlažnih tleh. Dečko je bil rešen, ali on je bil močno poškodovan ter obležal nezavesten na mestu. Zavedel se je še le čez nekoliko dni, ležeč v postelji neznanega mu stanovanja. Pri postelji pa stoji, prepadenega obraza, njegov sovražnik Verda, proseč ga s solznimi očmi odpuščanja. Preteča nevarnost njegovemu otroku in junaški čin njegovoga nasprotnika, ga je privedlo do spoznanja. Spoznal je krivice, ki mu jih je storil.

Toda Lenku so bile minute štete, ker v nekoliko trenutkih je izdahnul blago dušo, hiteč za svojo soprogo v blaženo večnost.

Zadnje besede njegove so bile:
"Vse odpuščeno!"

podjetnost ob enem itd. Vedno govorimo o državnih in deželnih podporah za kmetijstvo itd., vse to pa, dragi moji, ni nič vredno in ne bo nobenega haska imelo, ako žena ne bude imela smisla in veseleja za umno gospodinjstvo. Narod, ki ima gospodarsko dobro izobrazene žene, nikoli ne bo propadel!

Torej, dekliška organizacija je nujno potrebna. Vprašate me morda, kako se osnuje? Kako? Začeti je treba, to je vsa skrivnost. Tudi za mladeniško ni bilo bogve kaj svetov — začeli so, zdaj jih je nebroj!

Enega pa ne smem pozabiti, naših kaplanov. Naj mi poroče kdo kar hoče, naj se mi očita karkoli, jaz moram dati pričevanje resnični in to me sili do globoke hvalečnosti nasproti svojim stanovskim tovarišem. Oni so začeli. Letelo je na njih od vseh strani kamenje in blato, oni se niso zmenili, marveč so nosili neprestano na ogenj netiva za ta plamen, ki nas danes tako ogreva. Če torej hočete, dragi mladeniči, dekleta, akademiki, vedeti, kako delati, kako se organizacije lotiti, vam povem le to:

Delajte, kakor so začeli naši kaplani!

Prodaja žganja.

Poslanec dr. Ivan Benkovič in tovariši so stavili predlog radi odprave posebne davščine od žganjetoča, nadrobne prodaje žganih pijač in trgovine z žganjem v zamašenih steklenicah (točarina) po par. 2 zakona od 23. junija 1881, dr. z. št. 62.

Postava o točarini ni dosegla svojega namena. Uživanje žganje se ni omejilo, pač pa se je povečalo, ker se je izreklo trgovino z žganjem v zaprtih steklenicah kot prosto obrt. Trgovcev z žganjem je več dan na dan v mestu in na deželi, strogi predpisi o zaprtju steklenic povzročajo trgovcem in finančni straži neštivilne neprilike, ti predpisi se ne spoštujejo ali pa se prestrogo tolmačijo; iz tega sledi neštivilno kazni.

Žganje se sicer ne sme piti v trgovini, pač pa tem bolj do nezavednosti na česti pred trgovino, sploh v prostorih, čez katere trgovec ne razpolaga.

Kje je tedaj razlika med koncesioniranim žganjetočem in trgovcem? Da, celo slabša za moralo in konzumente je trgovina z žganjem! V žganjetoču po malih steklenicah kupljeno žganje se uživa po malem, pivec poje zraven kos kruha, tako da manj škoduje in upijani; a četritliri, katere se kupi pri trgovcu, ti se popijo za ogrom, na ulici, v naglici.

Ta davek nese glasom kap. 15 državnega proračuna za l. 1908 le 2.300.000 K; ta znesek pa požre uprava tega davka od finančne straže do računskega oddelka v ministrstvu in varstvo določb obrtnega reda od občine do upravnega sodišča.

Ako se ta davek odpravi, oddahnilo se bo 93.000 žganjetočev, 5600 prodajalcev na drobno in 47.000 trgovcev z žganjem, tedaj 138.000 obrtnikov; ta zakon povzroča namreč strankam mnogo sitnosti, saj leta 1907 je bilo 17.329 (!) ovadb radi prestopkov postave o posebni davščini (točarini). Saj to število ni čudno, če se uvažuje, zakaj more biti tak obrtnik kaznovan.

Če trgovec z žganjem isto toči ali na drobno prodaja, je kaznovan; če prodajalec na drobno toči, je kaznovan; če ima trgovec odprte steklenice v trgovini je kaznovan!

Točarino, ki znaša po razmerah števila prebivalstva, kraja itd. od 42 vin. do (v mestih s prebivalstvom nad 100.000) 100 kron za pol leta, se mora polletno plačati naprej. Če kdo plača 2. (mesto 1.) januarja ali julija, je kaznovan!

Kdor zgubi boletu o plačilu, in je ne pokaže pri reviziji, ki se zgodi vsako leto 3 do 6 krat, zapade kazni!

Kdor začne obrt pred pretekóm 14 dnij, potem ko je dobil boletu, je kaznovan.

Kdor obrt opusti ali drugi osebi prepusti, ne da bi oblasti naznanil, je kaznovan!

Ta davek nima nobene moralne podlage, državi donaja več škode nego dobička, je šikana za obrtnike, povzroča finančni straži neskončno delo, za katero se porabi tretji del službenega časa, ta davek sploh na noben način ni opravičen, zato se ga mora odpraviti.

Predlagamo:

Visoka zbornica skleni: O. kr. vlada se poziva, da zbornici čim prej predloži načrt zakona o odpravi točarine po § 2. zakona od 23. junija 1881., št. 62. drž. zak. v svrhu posvetovanja in sklepanja.

Predlog se odkaže brez prvega branja davčnemu odseku.

Na Dunaju, dne 14. julija 1908.

Dr. Benkovič, Roškar, Dr. Korošec, Pišek, Grafenauer in drugi.

Somišljeniki! Somišljenice!
Zahtevajte v vseh prodajalnah in tobakarnah vžigalce „Slovenske krščanske socialne zveze“: V korist obmejnim Slovencem!

Politični ogled.

— **Državni zbor in delegacije v jeseni.** V ministrstvih se zdaj marljivo dela, da se izdela do jeseni nekaj večjih in manjših vladnih predlogov, ki se bodo potem predložili državnim zbornicam. Tako pripravila delavsko ministrstvo zakonske načrte o pospešitvi obrti, za povzdigo industrije, za promet s tuji itd. Železniško ministrstvo nadaljuje dela za poddržavljenje železnic in predloge za lokalne železnice. Trgovinsko ministrstvo izdeluje postave o pospešitvi trgovine in pa o tržaskih prometnih zadevah. Pečajo se tudi s trgovsko pogodbo z Rumunijo. Finančni minister pa izdeluje proračun. — Delegacije začnejo zborovati v drugi polovici septembra. Od avstrijske strani se je predlagalo, da se skličejo 25. septembra. Zborovanja bodo trajala do konca oktobra.

— **Posledice demonstracij proti baronu Rauchu.** Zaradi demonstracij proti Rauchu vlada v Novem malo oblegalno stanje. Več ko pet oseb se ne sme zbirati v gruhal. Hišne duri morajo biti zaprte ob 9. uri zvečer. Vsa dovoljenja o nošenju orožja so preklicana. Došla sta v mesto dva sodnika in državni pravdnik.

— **Protinemska liga.** Češki listi poročajo, da se je posvetoval poljski časnik dr. Zwau iz Varšave s češkimi voditelji o ustanovitvi protinemske lige. V Karlovih Varih se nadaljujejo kmalu pogajanja, ki se jih udeležuje tudi francoski in ruski zastopniki. Protinemska liga bo imela namen, da se bori proti političnim in gospodarskim organizacijam Nemcev.

— **Srbi v Bosni.** Osrednji odbor srbske narodne organizacije je na zborovanju v Sarajevu sklenil sklicati srbsko narodno skupščino v Sarajevu, kjer bodo zastopani vsi bosanski in hercegovski kraji po delegatih. Shod naj bi se vršil oktobra meseca. Obenem se je sklenilo ustanoviti v Sarajevu stalno srbsko narodno tajništvo, kojega naloga bo sprejemati pritožbe proti vladi itd. Čuje se, da bo vlada tej nameri stavila na pot velike težkoče, če je ne bo popolnoma onemogočila.

— **Srbska skupščina** je pričela 3. t. m. podrobno razpravo o proračunu za leto 1908. Soglasno so odobrili kraljevo civilno listo. Pri razpravi o proračunu zunanjega ministrstva je izvajal naprednjak Marinkovič, da so popolnoma prekinjene zveze s Črno goro, slabe pa razmere z Bolgarijo. Zunanji minister Mišovanovič je nastopil proti Marinkovičevim izvajanjem. Skupščina je odobrila na to proračun zunanjega ministrstva.

— **K ustavi v Turčiji.** Kakor pišejo sedaj mnogi listi, je bil turški sultan prisiljen, dati svojim podanikom ustavo. Odkrila se je namreč zarota mladoturških častnikov, ki so sklenili sultana umoriti, ako ne da ustave. Dan popred, ko so nameravali mladoturki svoj čin izvršiti, so zvedeli za to ministri. Zbral se je takoj ministrijski svet, da predlaga sultanu, naj obnovi ustavo, ker drugače ne morejo jamčiti za njegovo življenje. Sultan se je ustrašil in se vdal. Turški listi so še tisti večer objavili sultanov ukaz, ki obnavlja ustavo. Vsled tega so tudi zarotniki opustili svoj namen.

Mala politična naznanila.

Dne 31. julija: Na shodu nemških agrarcev v Pragi, dne 30. julija, so sklenili, da se zahvalijo dr. Hansu Kudlichu, ker je pred 60 leti predlagal v državnem zboru, naj se odpravi tlaka.

— Iz Sarajeva se poroča, da je pozvalo skupno finančno ministrstvo sarajevsko deželno vlado, naj hitro uvede okrožna zastopstva v Bosni in Hercegovini. — Ruska vlada je odklonila, da se uvede nemščina po državnih šolah v okrajih ob Vzhodnem morju. — V pariškem osrednjem zaporu se je uprlo 500 kaznjencev, ki so premagali paznike, porušili mreže in hoteli uiti. Pehota in artilerija sta jih zapodili nazaj.

Dne 1. avgusta: Nizjeavstrijski deželni zbor je razpuščen. — V Düsseldorfu na Nemškem se začne dne 15. t. m. 55. katoliški shod katolikov v Nemčiji. Svojo udeležbo je oglasilo že nad 40.000 oseb. — Nekateri listi poročajo, da se vsled sedanjih dogodkov na Turškem oborožujeta Srbija in Bulgarija. — Portugalska zbornica je z večino glasov odklonila predlog poslanca Coste, da se vlada prejšnjega diktatorja Franca postavi pod obtožbo.

Dne 2. avgusta: Hrvaški ban baron Rauch je došel v Budimpešto, da se posvetuje z ministrskim predsednikom o hrvaškem vprašanju. — Delavsko penzijsko postavo je odobrila angleška gosposka zbornica v obliki, v kateri jo je sprejela poslaniška zbornica. — V Oldenburgu na Nemškem so imeli dne 1. t. m. shod anarhisti. Vse zborovalce, 20 oseb, so zaprli. — V Varšavi so obesili štiri na smrt obsojene osebe.

Dne 3. avgusta: Poljski minister Abrahamovič baje odstopi, ker cesar ni sankcioniral od gališkega deželnega zbora sklenjene lovske postave. — Budimpeštansko državno pravdnništvo je naperilo obtožbo proti hrvaškemu poslancu dr. Krasojeviču, zaradi veleizdaje, ker je baje udeležen pri velebrski propagandi za protiaustrijsko vstajo na jugu. — Nemški cesar Viljem in angleški kralj Edvard se snideta 10. t. m.

Dne 4. avgusta: Hrvaški listi poročajo, da je ban Rauch proračun za leto 1908 že znatno prekoračil. Vse, kar se sedaj izdaja, gre že na račun leta 1909. — V Turčiji so podali veliki vezir in vsi ministri ostavko. Vezirjeve ostavke sultan ni sprejel. — Dne 18. avgusta se vrši na Dunaju ministrski svet, katerega se udeležijo vsi ministri.

Razne novice.

*** Iz politične službe.** Premešeni so: Namestniški koncipist Franc Klampfl iz Judenburga v Lipnico, dr. Ad. Rochelt iz Gradca v Deutsch-Landsberg, dr. Emil Kramer iz Deutsch-Landsberga v Maribor, dr. Raoul pl. Schadek-Degenburg iz Celja v Judenburg in konceptni praktikant Simon Hagenauer iz Gradca v Celje.

*** Iz pravosodne službe.** Imenovani so višjim deželni sodnikom: Deželni sodnik svetnik g. Karol Martinak v Mariboru, dr. Viktor Wagner iz Ljubljane in Viljem vitez Luschin iz Gradca v Gradcu. Naslov in značaj višjega deželnega sodnega svetnika je dobil deželni sodnik svetnik g. A. Levec v Novem mestu in g. Liebisch v Mariboru.

*** Iz pošte.** Poštni nadoficijal Franc Hackl v Celju je imenovan poštним kontrolorjem.

*** Iz šole.** Na trirazredni ljudski šoli v Svetinjah p. Ivanjkovi, je razpisano mesto stalnega ali začasnega učitelja oziroma učiteljice. Prošnje do 31. t. m.

*** Izpit iz državnega računstva** s prav dobrim uspehom je napravil c. kr. orožniški stražmojster Simon Krajnc iz Sv. Križa pri Trstu. Čestitamo!

*** Duhovniške spremembe** v lavantinski škofiji: č. g. Mihael Golob, dosedaj kaplan pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je prestavljen v St. Ilj v Slov. gor.; č. g. Jože Pečnak v Trbovlje, Sketa Ivan v Kozje, Atelšek Ivan v Stari trg, Ivan Bogovič k. Sv. Juriju ob južni žel., Jernej Podpečan v Podsredo, Č. g. Val. Kropivšek iz Ptuja kot kaplan k Sv. Lovrencu v Slov. gor.; Franc Strmšek iz Trbovelj v Ptuj; na novo je nameščen č. g. Jožef Pečnak kot kaplan v Trbovljah. Župnija Kibelj je podeljena č. g. Ivanu Kiansky, kaplanu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., župnija Loče č. g. Fr. Kozelj, kaplanu v Središču. V stalni pokoj stopi radi bolezni čast. gospod Janez Toman, župnik v Hajdini.

*** S. K. S. Z.** za Štajersko prosi cenjene gg. Mohorjane, ki imajo oba zvezka Slov. pesmarice, ki jo je izdala družba sv. Mohorja, da ji iste ali brezplačno ali proti odškodnini odstopijo.

*** Za S. K. S. Z.** so darovali: Gostje na primiciji č. o. Dionizija Dušej v Tinjah 9 K, nabranih potom licitacije klobuka g. V.

*** Nabirajte** porabljene poštne znamke, ter jih pošiljajte Slov. kršč. soc. zvezi v Maribor, da jih ista porabi v narodne namene.

*** Vojno ministrstvo** namerava nabaviti obvala in raznoterne opravne predmete, iz usnja za c. in. kr. armado pri malih obrtnikih. Ponudbe je vložiti do 7. septembra pri trgovskih in obrtniških zbornicah.

*** Poljedelsko ministrstvo** je dovolilo za Štajersko v pomol ob suši 300.000 K. Posl. Benkovič je v imenu S. K. S. Z. protestiral proti temu, ker je ta svota mnogo premajhna, da bi imel naš kmetovalec res kaj haska od nje.

*** Brzobjavni pozdravi** Škofjeloškemu slavju S. K. S. Z. iz Štajerskega:

Gradec. Pristrčne pozdrave od slovenskega krščanskega društva „Domovine“ v Gradcu. Odbor. Ljutomer. Kakor orla čila krila, dvigaj vas krščanska sila! — Bralno društvo.

St. Ilj. Bratje pozdravljeni! Hitite nam na pomoč! — Sentiljski Slovenci.

Maribor. Vrla slovenska mladina! Tvoja zastava se čvrsto vzdiguj in ponosno zmaguj! Iskrene pozdrave. — Uredništvo Našega Doma.

Maribor. Duh krščansko-socialni naj obvlada vso Slovenijo. — Leskovar, Sut.

St. Lovrenc. Živela vseslovenska izobraževalna organizacija! Na zdar telovadcem na njih prvem velikem zletu. — Pušenjak.

Radenci. Pozdravljeni slovenski mladeniči, zbrani na vseslovenskem mladeniškem shodu! Le krepko naprej do zmage! — Stuhec, Kapela.

Rogašec. Mladičji dekanije rogaške, zbrani pri Sv. Florijanu, drage tovariše iskreno pozdravljajo. Naprej z Bogom in Marijo za slovensko domovino! — Gomilšek, Korošec.

Celje. Celjsko katoliško narodno društvo vas iskreno pozdravlja.

St. Jurij. Zalibog izadržani, v duhu smo z vami. Živela organizacija slovenske krščanske mladine. — Katoliško bralno društvo, okoliška požarna bratva. St. Jurij ob juž. žel.

Križevci. Za krščansko in narodno delo vnete boritelje pozdravljamo in želimo truda primeren uspehov. — Bralno društvo Sv. Križ na Murškem polju.

St. Jurij ob juž. žel. Kar ste večerjaj sklenili, bo sveto tudi nam, če tudi se nismo mogli udeležiti. — Bralno društvo Slivnica pri Celju.

*** Veleposestvo** med Mariborom in koroško mejo je na prodaj. Mera: 68 oralov, med njimi 60

oralov gozda, drugo so travniki, njive in sadoniki. Poslopja so velika. Izvršuje se tam gostilniška obrt, trgovina z lesom, vinom in žitom ter se nahaja tudi stopa za čreslo, ki se ga proda vsako leto čez 20 vagonov. Tudi sta na posestvu žaga in mlin. Cena zelo primerna, posestvo 20 minut od železniške postaje.

*** Več političnih shodov** napravi državni poslanec dr. Benkovič v nedeljo dne 30. avgusta in dne 6. septembra t. l. Krnji shodov še niso določeni, izvzemši shod na Vidmu dne 6. septembra popoludne ob 4. uri, kasneje dne 27. septembra ter v oktobru. Eventuelne želje glede prireditve shodov naj se pravočasno javijo Slovenski kmečki zvezi.

*** Sprejem učencev v kmetijsko šolo** na Grmu. Novo šolsko leto se prične meseca novembra t. l. Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 v na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Prošnje za sprejem je poslati do 5. septembra t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Prošnji je priložiti rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski šoli ali kakšji višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in izpričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilčevem. Prošnji za sprejem plačujočih učencev je pridejati tudi obvezno pismo (reverz) starišev, oziroma varuha, zaradi vzdrževanja tega učenca.

*** Ormoški občinski odbor** je imenoval višjega deželnosodnega svetnika Liebicha in dež. poslanca Wastiana častnim občanom.

*** List „Slovenski Mešan“** v Ljubljani je prenehal izhajati.

*** V Gradcu** pri usmiljenih bratih je, umrl dne 2. t. m. ob 6. uri preč. g. Jakob Lempl, dekan iz Slovenjgradca. Imel je gnjilobo okoli srca. N. p. v m. l.

*** Pozor!** V Rajhenburgu je bival več časa nek Rudolf Segar kot letovičar, ki je več strank pošteno opeharil in slednjič izginil kot kafr. Predstavlja se kot visokoletec in agent družbe sv. Mohorja in jemlje predujeme za inserate kolektarja imenovane družbe. Pa nima za to pooblastila od družbe. Občinstvo naj se ga varuje.

*** Kakšen ugled uživajo svobodomiselnih učitelji.** Socialno-demokratsko „Pravo ludo“ poroča, da so nedavno pri shodu svobodomiselnih učiteljev v Kromerizu šolski otroci svoje učitelje pozdravili z vskliki: „Učiteljski buteljni!“ „Pravo ludo“ se zaradi tega seveda silno razburja. Pomisliti pa je seveda treba, da je kaj takega le tam mogoče, kjer vzgajajo mladino pristaši „svobodne šole“. Otroci izgube spoštovanje do staršev, do cerkve, do države, do veroučitelja itd., naposled pa še do učitelja, kar je čisto dosledno.

*** Nameni liberalnih učiteljev** se vedno bolj pojasnjujejo. Povsod gre stremljenje liberalnega učiteljstva na to, da se odzame cerkvi vso oblast nad šolo, da se odpravi verouk iz šol. Na občinah zborih liberalnih učiteljskih društev se to nameni nič več ne prikrivajo. Zadnji čas so zborovali svobodomiselnih nemški učitelji v Lincu na Gornjem Avstrijskem. Na zborovanju je govoril neki Moravetz, ki je dejal, da je vera stvar čuvstva, da se sploh ne da poučevati, da klerikalizem v Avstriji goni državni ustroj, da so neuhujši nasprotniki klerikalizma učitelji, da so kmetje praznovniki in da, v samostanih duševne zaklade obdržijo zase in jih ne razpečavajo med ljudstvo. Kakor se vidi, bi bilo tudi za svobodomiselnih učiteljev dobro, ako bi svoje duševne zaklade zase obdržali, da ne bi nujali svetu tako žalostne slike svoje grozne siromaščine na duhu, kot jo je gospod Moravetz. K večjemu bi ga v tem prekosila kaka zlahna glava od naše Jugoslovanske učiteljske zaveze. Na vsak način se iz linškega shoda razvidi, kako solidarno in trmoglavo dela avstrijsko liberalno učiteljstvo na to, da šolo in mladino razkristjani ter fanatizira proti cerkvi. Ker društvo liberalnih slovenskih učiteljev, naša Zaveza, stremi po svojih pravilih, svojem nastopu in vseh svojih članov za istimi cilji, je naravno, da mora ljudstvo, zlasti pa naša mladina, prijeti proti njej najostrejši boj, kjenkoli in kadar koli nastopa kak njen član.

*** Bojkot malnarjem!** Zadnja Domovina piše pod tem naslovom, naj kmetje ne dajo zbirce duhovnikom! Če bi bila Domovina nepristranska, svarila bi naj kmete tudi pred onimi liberalnimi odvetniki, ki so že marsikaterega kmeta spravili na boben; duhovniku se kaj takega ne more očitati in če kdo duhovniku kaj da, daruje to prostovoljno in ne potom dražbe, kakor imajo to navado nekateri slovensko-liberalni odvetniki. Zato mi pozivljamp kmete, proč od liberalnih prvaških posojilnic, pri katerih služijo mastno liberalni odvetniki! Somišljenike posebno opominjamo na to, da ti gospodje z onim denarjem, ki jim ga nosite, vas blatijo in hujskaje proti vam po svojih listih. Nič v njih malhe in žalje, to jih bode najhujše bolelo (jih že boli! — Opomba stavca!) in s tem bodete najbolj koristili sebi in svoji stranki!

*** Resnicoljubnost „Domovine“**, njenih urednikov in konzorcija, v katerem sedi tudi Jošt. Nek na gospodarskem polju delujoč rodoljub nam piše: Čudil sem se, ko sem bral v zadnji številki Narodnega lista in Domovine (št. z dne 24. jul. 1908.) na-

pade na vodja podružnice Zadrudne zveze v Mariboru in primerjal članke Domovine in Zadrudne približno ob istem času lanskega leta o istem gospodu; začuden sem vprašal: resnica, hčerka božja, kje si? Uredniki isti, konzorcij z Joštom na čelu isti, a poročila popolnoma nasprotujoča. Gg. okrog Domovine in liberalne Zadrudne zveze v Celju iščejo za vsako notico glede njih „nestrankarskega“ delovanja pisca, a se pri iskanju pisca navadno zelo zmotijo. Joštu namreč prav liho na uho povemo, da največ o njem in njegovem delovanju za Narodno stranko izvemo od njegovih članic, pri katerih je on vse prej kakor priljubljen in katere (zlasti starejše) uvidijo, da bo delovanje Joštovo uničilo že itak oslabiljeno liberalno Z. Z. Gg. naj opustijo iskanje pisca, naj rajši ovržejo z dokazi — dejstva. Kar se tiče napadov na g. Pušenjaka, lahko mirno potrdimo, da je nezmožen, vprašati pa moramo, kako stopinjo nezmožnosti imajo še-le tisti gospodji v Celju, kateri so ga pred letom dnij vprašali v vsaki zadrudni zadevi za svet, se po njegovem svetu ravнали, katerim je skoraj devet mesecev popolnoma sam pisal list Zadrudne, kateri list je baš v dotični dobi žel največ priznanja od strokovnih krogov? Mislimo, da je vsakemu jasno, da je tisti, kateri nezmožnega človeka za svet vpraša in se po njem ravna, še desetkrat bolj nezmožen. (Sicer pa mislimo, da mi prej lahko kritikujemo v japonskem jeziku pisane znanstvene knjige v izvorniku, kakor pa gg. okrog Domovine in liberalne Zadrudne zveze v Celju organizatorično in zadrudno delo. Op. uredništva.)

Mariborski okraj.

m V hotelu Alwies se ustanovi dne 15. avg. tolpotrebno izobraževalno društvo za Leitersberg-Krčevino. Ustanovitve se udeležijo tudi sosednja društva, kakor iz Studene pri Mariboru, Sv. Peter itd. Slavnostni govor ima predsednik m'adeniške zveze za Štajersko, g. Žbot. Prijatelje narodnega dela v obmejnih krajih že sedaj uljudno vabimo, da se ustanovitve udeležijo v obilnem številu.

m Sv. Magdalena v Mariboru. Dan 2. avgusta nam bode ostal dolgo v najboljšem spominu. Služil je g. novomašnik Jožef Pinter (že peti duhovnik svoje rodovine), svojo prvo sveto daritev, obdan od sedmerih gg. duhovnikov in neštevilnega ljudstva. V preslovesnem govoru je slavni pridigar, č. g. dr. Medved, profesor in duhovni svetovalec razlagal besede sv. apostola Pavla: „Delaj kakor dober vojščak Kristusa“ — in govoril o domovini, orožju in plačilu duhovnika! Mi pa želimo mlademu vojščaku srečo in dolgo delovanje in mnogo nasledovalcev!

m Sv. Peter niže Maribora. Dne 23. julija je tukaj zgorela viničarija Jožefa Grušovnika, posestnika pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Ubogi viničar je res obžalovanja in podpore vr eden. Kajti zgorela mu je ena krava, telica in pet svinj.

m Hoče. Dne 30. t. m. se bo vršila pri nas povodom 60letnice vladanja presv. cesarja Franca Jožefa I. in kot patronata starodavne farne cerkve sv. Jurija v Hočah velika slavnost, ki jo priredijo tukajšnji veteranci. Ob tej priliki dobi naš zvonik tudi novo pozlačeno kroglo. K slavnosti so vabljeni vsi farani hoče fare in tudi od drugod.

m V Slivnici pri Mariboru si stavi lasten dom domači umetnik Simon Fras, učitelj risanja na graški realki, radi krščanskega mišljenja, značajne narodnosti in spretne umetniške roke vsega priporočanja vr eden slikar. Da bi mu bila mila domovina.

m Jarenina. Naša posojilnica je odstopila od Zadrudne zveze v Celju in pristopila k ljubljanski, ki ima svojo podružnico v Mariboru. Ker ni nekaterim stvar jasna, bomo danes malo pojasnili, zakaj je ta korak storila posojilnica. Zadrudna zveza v Celju ima skoraj izključno take odbornike, ki so zelo hudi liberalci. Ravnatelj Zadrudne zveze v Celju je znani Jošt, ki je strasten nasprotnik naše kmečke stranke, in sploh katoliško-narodne stvari. Našo posojilnico pa so vodili skoraj izključno katoliško-narodni možje. Vprašamo tedaj, kako more biti naša posojilnica, pri kateri so odborniki skoraj sami pristaši krščanske Slovenske kmečke zveze, pri taki Zvezi? Če bi naša posojilnica ostala pri taki Zvezi, bi se pravilo to, v lastno sklado pjuvati. Ali bi bilo značajno, take ljudi podpirati? Pristopili smo k ljubljanski Zadrudni zvezi, katero vodijo katoliško-narodni možje in ki je veliko močnejša kakor celjska. Celjska ima namreč nekaj nad 100 zadrug in posojilnic, ljubljanska pa blizu 500. Od celjske jih je v zadnjem času veliko odstopilo. Ljubljanska Zadrudna zveza bo v vsem skrbela za našo posojilnico. Ker so se posojilnici radi tega pravičnega izstopa prejšnji prostori odpovedali, je dobila posojilnica kaj lepe prostore v Fišerjevi hiši nad cerkvijo. Tam se uraduje vsako nedeljo kakor po navadi. Radi zalagajte svoj denar v domačo posojilnico! Posojilnica tudi rada izposojuje. Zraven gospoda dekana so v načelstvu trdni in vseskozi poštenu in odkritosrčni kmetje, kateri skrbje le za korist in za pomoč našega ljudstva.

m Iz Tinja. Slavnost prve sv. maše, katero je 26. julija daroval preč. g. P. Dioniz Dušej, bila je nad vse veličastna. Mnogo duhovnikov je spremilo